

v/Michael Engell Hansted, mengell@dlo.dk

KONSULENT

Hvad er en Selvejende Institution?

DLO er i den seneste tid blevet præsenteret for en lang række problemstillinger, der berører status for en Selvejende Institution og spørgsmålene har været mange for eksempel; kan man have en generalforsamling; hvornår og hvordan nedlægges en selvejende institution; hvem disponerer over formuen etc. Indeværende artikel vil tydeliggøre status og komme med bud på hvordan man tackler forskellige problemfelter.

Fond?

Der har været rejst tvivl om hvilken status en selvejende institution egentligt har. Er det en forening eller hvad? Baggrunden for tvivlen skal sikkert ses i lyset af 2 forhold, nemlig det faktum at der ofte har været en ejerkreds, organiseret som forening, bag oprettelsen af den selvejende institution, samt det faktum at en Selvejende institution, som dem vi taler om her, nemlig daginstitutioner drevet i henhold til Lov om Social Service, er undtaget for store dele af fondslovgivningen. DLO er dog ikke i tvivl om at en Selvejende daginstitution er en fond, dette kan begrundes via ordlyden i Fondsloven:

§ 1. Lovens kapitel 1-12 gælder for fonde, legater, stiftelser og andre selvejende institutioner (fonde).

Selve ordlyden i lovteksten definerer altså en selvejende institution som en fond, og det er dét den er uagtet at selvejende daginstitutioner er undtaget for væsentlige dele af fondsloven:

Stk. 2. Loven omfatter ikke:

- 2) fonde, med hvilke en kommune eller amtskommune har indgået aftale til op-

fyldelse af kommunens eller amtskommunens forpligtelser i henhold til lov om social bistand, såfremt fonden ikke varetager andre opgaver.

Selv om den selvejende daginstitution er undtaget for væsentlige dele af fondslovgivningen, er det stadig en fond. DLO står ikke alene med synspunktet. Civilstyrelsen (Fondsmyndigheden) skriver i et svar til DLO:

"Civilstyrelsen har ikke forudgående kendskab til Ålsgårde Børnehave, men lægger til grund, at der er tale om en fond, herunder at der er udskilt en formue i fondens navn"

Civilstyrelsen, som er øverste fondsmyndighed, betragter altså den selvejende institution Ålsgårde Børnehave, som en Fond. Kommunernes Landsforening (KL) er på linje. I forbindelse med rapport udarbejdet til Slagelse kommune (9. januar 2006) fremfører de således at:

"Det er et fonde retsligt princip, at det er bestyrelsen, der udgør en selvejende institutions/fonds ledelse."

Der må på den måde siges at være konsensus i spørgsmålet: En selvejende daginstitution er en fond.

Det at en selvejende daginstitution defineres som en fond, har konsekvens for hvem der er den øverste myndighed:

Ingen generalforsamling

Der findes stadig en del selvejende institutioner, der i sin vedtægt har brugt begrebet og terminologien "Generalforsamling". Dette kan være med en historisk baggrund (der var engang en forening der stiftede den selvejende institution) eller måske for at sikre forældrene størst mulig indflydelse, men den går bare ikke, for i henhold til lovgivningen er bestyrelsen øverste myndighed:

§ 11. En fond ledes af en bestyrelse. Bestyrelsen må kun med fondsmyndighedens tilladelse udgøres af mindre end 3 medlemmer eller af en juridisk person eller kollektiv enhed. (Fondsloven)

Lov om Social Service, § 14, Stk. 3: Lederen af den selvejende daginstitution har den administrative og pædagogiske ledelse af institutionen og er ansvarlig for dag-

Her skriver DLOs konsulenter om deres arbejde. Vi modtager meget gerne konkrete spørgsmål eller forslag til emner i disse spalter.

institutionens arbejde over for forældrebestyrelsen og for bestyrelsen for den selvejende institution.)

Fondsloven definerer ledelsen som bestyrelsen, Lov om Social Service foreskriver at lederen er ansvarlig overfor den selvejende institutions bestyrelse. Hvis man slår op i et leksikon, kan man læse at en generalforsamling almindeligvis er den øverste myndighed. I en selvejende institution er bestyrelsen øverste myndighed, og derfor kan der ikke være en generalforsamling. DLO kan kun anbefale at institutioner der stadig har ordet generalforsamling i vedtægten, snarest får ændret dette til "et forældremøde med valg til bestyrelsen". DLO vejleder gerne herom.

Sammenblanding af vedtægter

I enkelte tilfælde er der sket en sammenblanding mellem den selvejende institution og den oprindelige (eller nuværende) stifterkreds, ofte en forældreforening. Dette er ikke lovligt. Forældreforeningen (eller hvad den nu kaldes) skal have sin egen vedtægt, og her er generalforsamlingen typisk den øverste myndighed – og den selvejende institution skal have sin egen vedtægt, her er bestyrelsen altid den øverste myndighed. Det er vigtigt at få forholdene bragt i orden. Det kan ofte synes som en stor opgave, men DLO bistår gerne, både med eksempler på hvordan det kan gøres, samt specifik rådgivning i det enkelte tilfælde.

I den forbindelse er det vigtigt at få afklaret ejendomsforholdet:

Hvem ejer bygningerne?

I en del tilfælde er ejendomsforholdet

gået i glemmebogen, men det er vigtigt at få afklaret. Er det foreningen bag institutionen? Er det den selvejende institution? Eller er det en helt 3. – I det sidste tilfælde er der sjældent tvivl, idet der jo så forekommer en lejekontrakt (der ikke nødvendigvis forefindes i skriftlig form), eller at bygningerne ejes af kommunen. Om det er foreningen bag, eller den selvejende institution der ejer bygningerne er vigtigt, og det afklares via skødet og/eller via et tingbogsudskrift. Ejendomsretten har betydning i flere tilfælde og dispositionsretten omtales ofte i driftsoverenskomsten. Det er i sådanne tilfælde vigtigt at sikre sig at bygningerne rent faktisk tilhører den selvejende institution (man kan jo ikke disponere over andres ejendom). Dette bliver særligt vigtigt ved ophør af den selvejende institution.

Hvis bygningerne ejes af den selvejende institution er de en del af den selvejende institutions formue og skal ved nedlæggelse udloddes i henhold til den selvejende institutions vedtægt (læs nærmere om opløsning af selvejende institutioner i Børns Hverdag nr. 5 – august 2006/konsulentnyt). Hvis det er foreningen bag der er ejer, er det foreningens vedtægt der er afgørende for hvad der videre sker med bygningen. Disse forhold kan være af stor betydning hvis institutionen overvejer at overgå fra drift efter §9 i Lov om Social Service (aftale forhold) til drift efter §11a (godkendelsesforhold). Det har dog også betydning for mere dagligdags situationer, enten hvis der skal optages lån i bygningerne, eller hvis kommunen tager pant i bygningerne som sikkerhed i forbindelse med renovering. I begge situationer er ejendomsretten afgørende for hvem der er kommunens aftalepart.

STEP-STEP

ERGONOMISK HJÆLPEMIDDEL

- Step-Step stigen hjælper barnet til en positiv motorisk udvikling.
- Step-Step stigen forhindrer løfteskader, når barnet skal op i barnevognen, på puslebordet, til håndvasken eller lignende.
- Stigen findes i to varianter. Prisen er 595 kr. uden moms. Stigen er specielt udviklet til børn og er meget let.

Mere information og bestilling

www.step-step.dk

"Slow-Slik"

- med råvarer fra

Det Søde Liv

- det allerbedste til

hjemmefremstilling af slik

- Danmarks største udvalg

- 10% institutionsrabat

Telefon:

4848 0943

www.the-sweet-life.com

DLOs KONSULENTFUNKTION

DLO yder rådgivning, vejledning og forhandlingsbistand til medlemsinstitutioner. Ved konkret problemløsning er hjælpen inkluderet i medlemskontingentet. Konsulenterne kan også tilbyde undervisning, supervision, foredrag og deltagelse i ledelsesmæssig og pædagogisk udvikling.